30. januar 1944.

K R I G S O V E R S I K T.

Omkring invasjonen.

Det har alltid vært regnet for en av de mest farefulle militære operasjoner å foreta landgang i større målestokk på fiendtlig kyst. Kystbefestninger må nedkjempes og når et bruhode er etablert, er man for den videre kamp helt avhengig av de sårbare tilførselsveier over sjøen. Under disse forhold og med ryggen mot havet må de først landsatte styrker møte de fiendtlige motangrep som i regelen ikke lenge vil la vente på seg. Dette tidspunkt - når forsvarerne har fått samlet sine reserver, kanskje 8-14 dager etter at landstigningen begynte, er det kritiske i enhver invasjon. De absolutte forutsetninger for å kunne overvinne vanskelighetene ved en invasjon i moderne krig er herredømmet i luften og på havet. Dette hadde de allierte allerede for et år siden erhvervet seg lokalt i Middelhavsområdet så invasjonen av Sicilia og Italia kunne gjennomføres med hell og forbausende små tap. I løpet av det år som siden har gått har de allierte tilkjempet seg overlegenhet i luften på alle europeiske fronter og alt tyder på at de også fullt ut behersker de vitale maritime forbindelseslinjer. Allikevel må en være klar over at den oppgave som nu venter Vestmaktene er langt mer krevende og vil by på betydelig større vanskeligheter enn invasjonen av Italia. Det er derfor ikke å undres over at forberedelsene tar tid. Imidlertid har det vært rik anledning til å diskutere invasjonsmulighetene. Det fins vel ikke det alternativ som ikke gang på gang har fått oppstillet sitt pro et kontra. Ingen vet vel bedre enn tyskerne hvilke muligheter som kan komme på tale og de har sikkerlig med tysk grundighet truffet alle forberedelser til å møte enhver eventualitet. Så omfattende som et invasjonsforetagende på det europeiske kontinent må være for å ha utsikt til å lykkes, kan en heller ikke regne med at forberedelsene kan holdes helt skjult for fienden. Overraskelsesmomentet som er en viktig faktor til sikring av et gunstig resultat, har derfor lett for å gå tapt. For å bøte på dette vil sikkert en rekke skinnoperasjoner, commando-raids og mindre invasjoner bli satt i verk for å villede motstanderen. De vil alle bli slått stort opp for å holde uvissheten vedlike og tvinge forsvarerne til å stå beredt på mange forskjellige steder. Minst en av disse operasjoner må imidlertid være av slike dimensjoner at forsvareren forledes til å konsentrere sine reserver i dette område og på den måten svekker forsvaret der hovedangrepet etter planen skal settes inn. Lykkes først dette, skulle de optimale betingelser være tilstede for en vellykket gjennomføring av hovedinvasjonen. Meget taler for at denne siste kommer på Kanalkysten, ett eller sannsynligvis flere steder. Under denne forutsetning kan en vente at den forutgående avledende operasjon blir satt inn i Middelhavsområdet eller mot Norge-Danmark. Uten at det blir plass til noen nærmere begrunnelse skal det bare nevnes i denne forbindelse at de viktigste momenter taler for at Balkan blir skueplassen for den store avledende operasjon og det tør være at den får slike dimensjoner og fremforalt slike følger at Vestmaktene slipper invasjonen over kanalen, som de sikkert ikke er altfor lystne på.

Når kommer invasjonen? Det fremgår av ovenstående at en ikke må tenke seg opprettelsen av Vestmaktenes nye front som en enkelt operasjon. Det blir etter all sannsynlighet en serie innbyrdes koordinerte operasjoner og de kan ta til når som helst, ja, landstigningen i disse dager sør for Rom kan meget vel betraktes som et ledd i denne serie, selv om den i første rekke tjener et begrenset lokalt formål. Tidspunktet for igangsettelsen av de større vestmaktsoperasjoner vil imidlertid i høy grad være avhengig av utviklingen på østfronten. Skal koalisjonsstrategien få sin fulle effekt, må operasjonene i sør og vest ikke bare skje i nær tilknytning til et klimaks i øst, men tillike på et tidspunkt da russerne ennu har muligheter for å engasjere størst mulige tyske styrker ytterligere en tid fremover. For å sikre størst mulig virkning er det derfor

sannsynlig at de store vestmaktsoperasjoner enten settes inn i god tid før vårbløytene legger hindringer i veien for den russiske vinteroffensiv, eller, hvis dette er praktisk ugjennomførlig, først settes i verk i tilknytning til en russisk vår- eller sommeroffensiv. I første tilfelle er det rimelig å vente en stor invasjon i løpet av februar måned, eller senest i mars. I siste tilfelle først i mai-juni.

Forholdene på østfronten gir mulighet for en viss vurdering av det som forestår. Her er første fase av den russiske vinteroffensiv avsluttet i og med at sørfronten er noenlunne stabilisert etter det store gjennombrudd i Kiev-sektoren. Ved framstøtet syd for Rokitnosumpene over Sarny i retning av Pinsk har russerne operativt på det nærmeste delt den tyske østfront i to. Det er imidlertid grunn til å tro at det usedvanlige mildvær i øst har sinket de russiske operasjoner og kanskje hindret et avgjørende strategisk gjennombrudd. Meget tydet nemlig på at det i den russiske vinterfelttogsplan inngikk en forsering på vinterføret av de store sumpdistrikter som p.g.a. de slette kommunikasjoner og den utstrakte partisanvirksomhet bare beherskes ufullstendig av tyskerne ved hjelp av et glissent og mangelfullt utbygd forsvarssystem. Mildværet har imidlertid denne vinter hindret forseringen av myrstrekningene med de motoriserte avdelinger. De russiske armeer har derfor i det vesentlige måttet omgå myrstrekningene og forsere seg frem sønnenom Rokitnosumpene under større spill av tid og krefter. Hvorvidt dette har forstyrret den russiske vinterfelttogsplan i den grad at forutsetningene for igangsettelsen av de store vestmaktsoperasjoner ikke kan skapes tidlig nok, er det ennu for tidlig å ha begrunnet mening om for den uinnvidde. Skulle det være tilfelle, er det sannsynlig at den russiske hærledelse ikke lar det komme til maksimal kraftutfoldelse i vinter, men sparer reservene for en vår- eller sommeroffensiv. Operativt kan dette gi seg tilkjenne ved en innskrenkning av den vesentlige aktivitet til flankene - Leningradfronten i nord og Krim i syd. I det øyeblikk dette skrives er nettopp slike operasjoner av betydelig omfang igang på nordfronten der de allerede har bragt russerne betydelige fordeler og definitivt hevet beleiringen av Leningrad. Også på Krim synes aktiviteten økende. Dette behøver imidlertid ikke nødvendigvis å være tegn på en definitiv utsettelse av hovedoperasjonene fra vinterfelttoget til en vår- eller sommeroffensiv som ovenfor antydet. Det kan også være ledd i den vanlige russiske taktikk med temporær forflytning av angrepenes tyngdepunkter for å hindre fienden fra å overføre reserver til det planlagte hovedkampområde. Isåfall kan man gå ut fra at generalene Konjev og Vatutin i øyeblikket lar sine armeer omgruppere og marsjere opp for 2. omgang i den gigantiske omringningsmanøver mot de tyske armeer i Dnjeprbuen. Et blikk på kartet forteller straks at den strategiske stilling er meget gunstig for russerne. Det er vanskelig å forstå hvordan tyskerne skal kunne redde seg ut av Dnjeprbuen uten å ofre i det minste noen av sine divisjoner lengst inne i kneet hvis russerne har hell med seg i sitt neste forsøk på å trenge over Bug og bryte den viktige hovedjernbane fra Odessa til Lemberg (Lwow). von Manstein ville isåfall være henvist til å redde sine divisjoner på dårlige veier og 2-3 enkeltsporede baner som fører over den romanske og ungarske grense. Lykkes det Vatutin i løpet av de nærmeste uker å tvinge tyskerne tilbake over Bug, ligger det nær å vente alliert Balkaninvasjon som ledd i et storstilet konsentrisk angrep på sydøst-Europa. Det kan vel tenkes at det på denne måte ville være mulig å rive opp "buken" i det stortyske rom og fremtvinge Tysklands kapitulasjon. Hvis ikke kan målet neppe nåes uten storinvasjon over Kanalen. Under de ovenfor fremholdte forutsetninger er det sannsynlig at denne store trumf først blir spilt ut på forsommeren, - da kanskje koordinert med en russisk offensiv mot Polen, Baltikum og øst-Prøissen. Under alle omstendigheter vil utviklingen på østfronten i de nærmeste uker være avgjørende for tempo og utsikter ved Vestmaktenes forestående store operasjoner. -

---

Den anglo-amerikanske landstigning syd for Rom åpner interessante perspektiver uten at det blir anledning til å behandle dem nu. Det er imidlertid åpenbart at den tyske arme i Midt-Italia er kommet i en stilling som byr angriperen gode muligheter for å avskjære større deler av de tyske styrker. I ethvertfall kan man nu vente en radikal endring i Italia-felttogets forløp.

vVv

NS-FORREDERIET KJENNER INGEN GRENSER.

Når vi offentliggjør et dokument som etter sitt innhold vel må sies å være utslag av en syk hjernes fantasier, så er hensikten først og fremst å vise hvor langt okkupasjonsmaktens leiesvenner her hjemme er kommet i nederdrektighet. Vi anbefaler derfor også deres partifeller utover landet å studere nedenstående dokument og i tide sørge for å ta sine forholdsregler for ikke å bli medansvarlig også for dette.

Dokumentet har journalnummer 153/44 og er forsynt med minister Sverre Riisnæs's forbokstaver. Den tyske oversettelsen er stilet til SS-Obergruppenführer Berger. Den er datert 17. januar 1944. Dokumentet lyder således:

" Oversettes.
Jnr. 153/44 M.
SR/Th.

P.M.

Helt siden nyttår 1942 har jeg ment og hevdet at Norge burde helt eller delvis bli mobilisert og troppene settes inn på østfronten. Jeg er overbevist om at det kan regnes med at den alt overveiende del av soldatene vil være pålitelige i kamp mot det bolsjevikiske Sovjetrussland. Det kan derimot etter min oppfatning ikke regnes med pålitelighet som almindelig regel ved norske troppers anvendelse på andre fronter.

Ettersom tiden er gått og kampen mot Sovjetrussland er blitt alltid hardere, kan det regnes med at denne pålitelighet er blitt stadig større. Allikevel er en mobilisering en forholdsregel som i tilfelle bare må tas under utøvelse av stor forsiktighet og iakttagelse av alle de nødvendige sikkerhetsforholdsregler. En heldig gjennomføring avhenger absolutt av at det på (von) allen beteiligten Diensstellen blir vist den største diskresjon, aktsomhet og energi. Særlig må det treffes tilstrekkelige forholdsregler for å hindre rømning til Sverige.

Såfremt en vil gjennomføre en sådan mobilisering, må det skje etter følgende hovedretningslinjer:

1. Det mobiliseres i første omgang minst 5 årsklasser (18-23 år), som vil utgjøre omlag 75.000 mann.
2. De norske myndigheter blir bistått i størst mulig utstrekning av de tyske sivile og militære myndigheter. Mobiliseringen gjennomføres ved et nøye samarbeid.
3. I god tid før 1. mobiliseringsdag:
   a) sperres grensen mot Sverige med det størst mulige oppbud av militære formasjoner og politi.
   b) Oppsynet langs kysten økes.
4. Kunngjøringen av mobiliseringen av de 5 årsklasser skjer deretter først og fremst ved oppslag. Oppslagene blir overalt i hele landet slått opp samtidig.
   Mannskapene plikter innen en nærmere bestemt frist å møte på fastsatt sted (samlesentral). Fristen må i samsvar med de lokale forhold settes forskjellig. I byene og i tettbebyggede strøk på landet 24 timer, ellers fra to til fem dager.
5. De som unnlater å møte, blir avhentet av kommandoavdelinger av militære og politi snarest mulig.

6. På samlestedene siktes mannskapene politisk. Kommunistiske elementer blir utskilt og anbragt i interneringsleir (Berg, Bredtveit). Tilstede på samlesentralene bør derfor være de stedlige tillitsmenn i Nasjonal Samling.
7. Fra samlesentralene sendes mannskapene avdelingsvis til forlegningene og derfra så snart som mulig til øvelsesleirene i Tyskland. Det vil være ønskelig (men ikke nødvendig) om mannskapene under oppholdet ved forlegningene og før avreisen til Tyskland kunne
   a) lægeundersøkes
   b) innklæs (jakke, benklær, lue, støvler, sko, strømper, undertøy, koppel),
   c) straks settes til begynnerøvelsene.
8. De bør ikke gis våpen her i landet.
   Transporten til Tyskland må skje snarest mulig og være gjennomført i løpet av 14 dager.
9. Mannskapene settes inn i formasjoner tilhørende Waffen SS. De bærer SS-uniformer og bør gjøres kjent med at de ikke er tyske, men germanske soldater.
   De norske mannskaper bør aldri utgjøre mer enn høyst 50 % av vedkommende avdeling (Zug, Kompanie, Bataillon, Regiment). De øvrige 50% bør være tyske mannskaper.
10. For de tre nordligste fylkers vedkommende (Finnmark, Troms og Nordland) bør om mulig transportene skje via Kirkenes til russisk Karelen, hvor mannskapene anbringes i øvelsesleirer og settes inn på fronten fra Murmansk og sydover.
11. Bortsett fra at de kommunistiske elementer utskilles og interneres, bør mobiliseringen omfatte alle mannskaper av de nærmere bestemte årsklasser.
    Hva angår den krigsviktige industri, bør ingen unntak (reklamasjoner finne sted. Det gjelder her de yngste årsklasser og det er praktisk talt ingen faglærte arbeidere mellom dem. Den krigsviktige industri vil derfor ikke bli berørt. Skulle det unntaksvis finnes mannskaper som arbeider ved krigsviktige anlegg, må disse erstattes ved utskrivning av Arbeidsformidlingen.
    Mobiliseringen forutsetter også at kvinnelig arbeidskraft i langt større utstrekning enn for tiden er tilfelle, utskrives av Arbeidsformidlingen. "

Vi vet ikke om tyskerne vil ta herr Riisnæs's forslag alvorlig. Det er i hvert fall et kraftig varsko til det norske folk. Riktignok er det ikke første gang NS-lederne leker med tanken på å mobilisere Norges ungdom. Når de hittil ikke har hatt hell med seg i sine bestrebelser, er det fordi hjemmefronten har ført en så aktiv kamp mot nazifiseringen at tyskerne har vært fullt klar over hvor den norske ungdom står i kampen. Vi har ikke lov til å utelukke muligheten av at fienden i krigens siste og avgjørende runde kan gjennomføre en så desperat aksjon. Vi nærer ikke store forhåpninger til okkupasjonsmaktens æres- og folkerettsbegreper, men den skal vite at et forsøk på å gjennomføre en slik plan vil bli møtt med en spontan motstand hvor alle midler vil bli tatt i bruk. De tyske militære har sikkerlig ikke latt seg narre av den disiplin og selvbeherskelse som hittil har karakterisert vår motstand. De vet at ingen norsk gutt vil la seg ta levende til å utføre krigstjeneste for den makt som vi er i krig med. Allikevel kan det være nyttig å studere dokumentet. Så langt kan altså en mann bli drevet på landsforrederiets vei!

vVv

Slutt med borgervakten!

Tusener på tusener av gode nordmenn er de to siste månedene blitt utskrevet til "borgervakt" på jernbanen. De fleste har møtt fram etter innkalling og har fullført vakten, først og fremst fordi de ikke ville utsette ardne for innkalling ved å unnlate å møte selv.

Det viser seg nå at dette er uholdbart. Alle blir tatt i tur og orden likevel, og en hjelper derfor ingen ved å møte fram. Men det er også andre og mere vektige grunner til at vi nå må gjøre slutt på borgervakten.

Utskrivingen skjer i henhold til en quislinglov av 6. august 1942 "til vern mot statsfiendtlige eller partifiendtlige handlinger". "Loven" bestemmer at det skal utskrives personer "som mistenkes for statsfiendtlige eller partifiendtlige handlinger eller som p.g.a. sin politiske holdning antas å fremby fare for at slike handlinger blir forøvet". "Stats-" og "partifiendtlig" betyr, som vi vet, alt som skader tyske interesser. Uskyldige mennesker holdes på denne måten som gisler for handlinger de aldri har tenkt å begå. Første gang loven ble anvendt var i september 1942 da det ble utskrevet folk til å utbedre skadene etter det britiske flyangrepet på Oslo. Siden er folk blitt utskrevet på mange kanter av landet til jernbanevakt, bryggevakt o.l. "til vern mot sabotasje". Men det tilkommer ikke fredelige borgere å bekjempe sabotasje. Det er de tyske okkupasjonstroppers sak. Loven er folkerettsstridig, og har i første rekke til formål å chikanere og forfølge gode nordmenn. Men ved å møte fram uten å gjøre noen opphevelser anerkjenner vi på sett og vis at vi plikter å rette oss etter den.

Den ansvarsløse og ubetryggende måte vakten er ordnet på, viser tydelig nok at hensikten er å terrorisere befolkningen. Flere nordmenn er allerede blitt drept under jernbanevakt. Andre er blitt lemlestet på det styggeste. Alle er på det rene med at det hverken blir forøvet mere eller mindre sabotasje om det går folk på vakt. I stor utstrekning har de innkalte vært forelagt erklæringer til underskrift som det er meningsløst å sette sitt navn under. Utover landet er vaktene ofte blitt sendt milevis avgårde og må være vekk fra hjem og arbeidssted på egen kost og uten at det sørges for losji i flere uker.

Aller mest alvorlig er imidlertid de følger det kan få i fremtiden om vi ikke nå sørger for å gjøre slutt på borgervakten. Denne gangen er det jernbanevakt det gjelder, angivelig til vern mot sabotasje. Neste gang blir kanskje folk satt til å passe på andre krigsviktige anlegg, og så til slutt kommer den egentlige borgervakten: nordmenn blir plasert på utsatte steder for å hindre krigshandlinger. Ved å sørge for at norsk blod flyter først tror de kanskje å kunne hindre angrep av allierte fallskjermstyrker eller andre militære avdelinger.

I de siste ukene har det mer og mer bredt seg en følelse blant folk av at det vil være uverdig om vi fortsetter å møte fram, ja til og med stiller oss i kø som det undertiden har hendt, for å bli utsatt for dette overgrep, samtidig som landsmenn mister livet ved å følge quislingenes direktiver. Borgervakten er både livsfarlig og vanærende. Stopper vi den ikke nå, kan den utvikle seg til en kamuflert mobilisering.

Parolen for alle gode nordmenn må derfor fra nå av være:
INGEN MØTER OPP ETTER INNKALLING TIL JERNBANEVAKT ELLER NOEN ANNEN FORM FOR BORGERVAKT !

vVv

Svensk idrett nølte lenge, men omsider lysner det.

Slag i slag kommer meldinger om sensasjonelle begivenheter i svens idrett. Riksförbundets förvaltningsutskott, svensk idretts øverste styre har meddelt den svenske offentlighet at det i fortsettelsen ikke blir noe samarbeide mellom svensk og tysk idrett. Dermed er en lang modningsprosess innen svensk ungdom endelig ferdig. Da svensk idrett ved fotballlandskampen Sverige-Tyskland i september 1942 falt tilfote for den tyske nektelse av pasvisum for laglederen redaktør Carl Linde, som var ansatt i Tegners avis, gjorde svensk idrett en så dum strek at det måtte få følger Heller ikke 9. april ifjor deltok svensk idrett i den sterke Norgeshyldning tross Sveriges samtlige store politiske partier medvirket. Idrettsledelsen skyllte dengang på at den stod nøytral i dagens politikk. Fra sine egne rekker fikk den da ettertrykkelig høre at der her ikke var snak

om politikk og at idretten som Sverige ellers bare hadde ett valg, valget mellom diktatur og demokrati. Utover sommeren følte man at demokratiets venner i idretten fikk sterkere og sterkere innflytelse i ledelsen og den 3. august 1943, på Kong Håkons fødselsdag, leide svensk idrett ut Stockholms stadion for første gang til en fremmed nasjon. Norge holdt sine krigsmesterskap i den olympiske borg under sterk tilslutning fra svensk offentlighet, ikke minst den svenske presse. I mellomtiden hadde også det utrolige hendt: regjeringen hadde satt en stopper for transitteringen til Norge av tysk materiell og tyske soldater. Høstens begivenheter i Danmark og sist men ikke minst arrestasjonen av Norges studenter bragte så begeret til å flyte over også innen svensk idrett. Den stilte seg side om side med de andre store organisasjoner som utvetydig har tatt parti for Norge og demokratiet. Svenske sportsmenn har foreløbig hatt sin siste landskamp med Stor-Tyskland og landets idrett er klart til også på annen måte å ta konsekvensen av sitt standpunkt. Man er nemlig forberedt på at Tyskland nå vil nekte svenske idrettsmenn visa for reise til land som Sveits og Ungarn, eller for idrettsmenn fra disse land til Sverige. Det får eventuelt først følger for skilandskampen mellom Sveits og Sverige i Ørnsköldsvik i februar 1944.

Julens store sensasjon i Sverige var den offentlige stempling av baron Godtfried von Cramm som Gestapomann eller spion for Tyskland. Cramm har vært regnet for Europas nest beste tennisspiller og han opphoidt seg nå i Sverige som Kong Gustafs gjest og har deltatt i tennisturneringer rundt omkring i landet helt siden St.Hans. Opinionen fikk til slutt slike uttrykk at Cramm forlot Sverige frivillig. Dagens Nyheter ledsaget meldingen om hans reise med den bemerkning at Cramms beslutning var heldig for hans svenske venners skyld! Man oppdager adressen til aller høyeste hold. Det kongelige vennskap er ingen dårlig maske for en Gestapomann, særlig når man også ser så godt ut som von Cramm. De typer vi har her i Norge, skjuler sku' ikke sin opprinnelse i den tyske underverden.

Men von Cramm ble ikke den eneste. For et par år siden kom den berømte tyske løper Otto Peltzer som flyktning til Sverige. Han la ikke skjul på sitt nazihat, fikk klær, mat og arbeide av svenske demokrater, inntil - man en dag fant ham i flott kontor midt på Skeppsbroen i Stockholm, hvor ellers bare svenske rederifirmaer holder til. Redaktør Torsten Tegnér forteller i sitt blad at han da ikke lenger tvilte på mannen, men ringte til kriminalpolitiet som hentet den tyske verdensmester. Den politiske flyktning var spion.

Når modningsprosessen ble såvidt lang, skyldes det utvilsomt den svenske regjerings og den svenske arveprins innflytelse i svensk idrett, men når den til slutt ble kokende, skal Idrottsbladets redaktør Torsten Tegnér ha hovedæren. Han er Nazi-Tysklands fiende nr. 2 i Sverige, etter Torgny Segerstedt, og tonte så tidlig som 10. april 1940 rent flagg i sin avis med et helt Norgesnummer. Siden har han uavbrutt kjempet for demokratiets linjer som det sømmer seg et skudd på Esaias Tegnérs stamme. -

vVv

Svartebørsen og prisene på landbruksproduktene.

Gjennom hele krigstiden har det funnet sted en større eller mindre omsetning av landbruksprodukter på svartebørsen. I den første tid hadde denne omsetning praktisk talt over alt karakter av et rent tiltak til hjelp for den ikke-jordbrukende befolkning. Dette har dessverre etter hvert mange steder endret karakter. Først og fremst har dette gjort seg gjeldende for husdyrproduktene: kjøtt, flesk, smør o.l. Prisene på disse produkter har på svartebørsen steget til rent svimlende høyder, og det kan ikke herske tvil om at de bønder som forlanger slike priser gjør seg skyldig i en av de styggeste forbrytelser mot vårt folk ved å utnytte folkets nød til å oppnå uberettiget fortjeneste. Disse bønder er og blir etter hvert notert og blir dratt til ansvar etter

krigen. Det vil ikke være noen hjelp å søke i å unnskylde seg med at det fra oppkjøperes og enkeltpersoners side er blitt budt hva som helst bare for å få tak i varen. Det kan nemlig settes et stort spørsmål ved berettigelsen av at det drives noen omfattende handel med landbruksprodukter på svartebørsen, og denne omsetning er iallfall bare berettiget såfremt varene leveres til slike priser at disse varer først og fremst kan komme den mindre bemidlede, og derfor vanskeligst stillede del av befolkningen tilgode. Straks prisene kommer så høyt opp at salget tar karakter av å bli en høkerforretning, må den sterkt fordømmes. Det hele må begrenses til å være en hjelpeaksjon og intet annet. Således blir det da også betraktet og praktisert av flertallet av Norges bønder.

Dermed er det ikke sagt at bøndene skal levere varene til tapspriser, slik som forholdet er idag med de maksimalpriser som prismyndighetene har fastsatt for produsenten ved salg av kjøtt, flesk, smør, ost, egg og husdyrprodukter i det hele tatt. Ja, selv detaljprisene fra kjøpmennene er på disse produkter stort sett så lave, at de snaut nok dekker produksjonsutgiftene. Nevneverdig høyere betaling enn detaljprisene må dog ikke forlanges for husdyrprodukter, og under ingen omstendigheter for planteprodukter: korn, mel, grønnsaker, poteter, frukt o.l. Her er nemlig de fastsatte detaljpriser fullstendig høye nok til å dekke produksjonsutgiftene og å gi fortjeneste.

Fra forskjellig hold er det i den senere tid reist aksjon for å få satt ned svartebørsprisene på landbruksproduktene. Vi er enige i disse aksjoner, men vi må erklære oss helt uenige i det forslag som er fremkommet, hvori det er anført f.eks. følgende priser (for salg til forbruker):

Smør	kr.	27,20.
Bakemel	"	5,10.

Det er den rene humbug når slike priser koples sammen med talen om å hjelpe den nødlidende og vanskeligstillede befolkning.

Det er en kjent sak at tyskerne ivrig kjøper på svartebørsen og til og med har sine egne, energiske "norske" oppkjøpere som ivrig taler om betydningen av å hjelpe den nødlidende befolkning. De priser som er fastsatt i forannevnte prisliste kan nærmest gi inntrykk av å være fastsatt av slike oppkjøpere for å kunne komme noe billigere til varene.

I forbindelse med omtalen av svartebørsprisene må vi samtidig advare mot den agitasjon som fra visse hold er reist for å prøve å få vårt jordbruk til å sabotere produksjonen, ved f.eks. å gjøre en dårlig våronn. Dette kan ikke karakteriseres som fedrelandssinnet handling, kort og godt fordi okkupasjonsmakten og makthaverne i det hele tatt forlodds forsyner seg med hva de trenger og bare lar det resterende stå til disposisjon til utrasjonering på det norske folk. Okkupasjonsmakten holder seg til de noenlunne fastsatte oppgaver over den norske landbruksproduksjon. Saboteres denne produksjonen så den blir synderlig nedsatt, vil iallfall ikke okkupasjonsmakten bli den skadelidende.

Det er også i høyeste grad inkonsekvent, når det samtidig med at det reises agitasjon for å hjelpe den nødlidende ikke-jordbrukende befolkning ved salg utenom rasjoneringen, også reises agitasjon for å sabotere produksjonen. Skal vårt jordbruk kunne levere noe utenom rasjoneringen, gjøres dette først mulig gjennom en god produksjon. Det må være helt innlysende at den bonde som produserer dobbelt så mye som den annen på samme areal, har langt lettere for å kunne stikke noe tilside til hjelp for bybefolkningen m.v.

Vi vil derfor rette følgende appell til de norske bønder:
Hold produksjonen oppe så godt som mulig!
Hjelp den vanskeligstillede del av vår befolkning ved å selge av ditt overskudd til slike priser at de lavt-lønnede kan betale det! Vi advarer mot alt salg til høye svartebørspriser og vil sørge for at disse forbrytere blir notert og i sin tid straffet!

Et trosvidne! (Svenska Dagbladet 7. januar).

Mordet på Kaj Munk, den danske presten og dikteren, har opprørt det svenske folk dypt. Det var en av Nordens store skikkelser i denne mørke tid som falt som offer for planlagt vold, en forkynner og en stridsmann som talte både fra prekestolen og scenen. Likesom de tidligere kristne martyrer har Kaj Munk beseglet sin tro med sitt blod. Det er sannsynlig at de rå banditter som slepte ham bort, og jaget en kule gjennom hans hode, dermed trodde å ha bragt denne samvittighetens røst til taushet. Men isåfall har de tatt feil. De og deres oppdragsgivere skal oppdage at den døde Kaj Munk ikke er død, at han fra nå av er sterkere og for dem farligere enn noensinne. Ingen åndens mann har i vår tid mer litenskapelig og gripende enn ham forkynt oppstandelsens evangelium. Han kom stadig tilbake til det. I "Ordet", som nå i filmversjon spilles i Stockholm, er det spørsmål om en oppstandelse i materiell forstand, men den bakenforliggende tanke er overbevisningen om troens makt og velde. Underet er ikke noe tidsbestemt, det er helt enkelt en virkning av den tro som kan flytte bjerge. I skuespillet "Han sitter ved smeltediglen", kampskriftet mot forsøket på å forvandle Jesus-skikkelsen til et verktøy for rasehat, lar Kaj Munk den gamle biskoppen si: "La dem slå oss ihjel på langfredagen, vi lurer dem allikevel på påskedagen". Idag lyder disse ord som en profeti, i like høy grad som en trosbekjennelse. Kaj Munk har ved sin martyrdød fått denne profeti til å gå i oppfyllelse, og i dødsstunden skulle han kunne sagt: "Død, hvor er din brodd, dødsrike, hvor er din seier?"

vVv

Tyskerne bygger til det siste. På Eggemoene, mellom Ådal og Randsfjord, skal der nå ryddiggjøres et område på 3000 mål til en ny flyplass. En hel del verdifull skog går fløyten. Også ved Haslemoen på Flisabanen skal der anlegges en svær flyplass. 3000 mann er i sving der. Tyskerne kommer ikke til å bygge opp Kjeller flyplass med bygningene der etter de voldsomme skadene plassen fikk etter det amerikansk-engelske besøket i høst.

vVv

Dette er NS.

Et par dager etter Aulabrannen kom der en NS-SS-mann inn til en instrumentmaker for å selge to instrumenter, en fagott og et strykeinstrument. Under brannen ble der stjålet to instrumenter og instrumentmakeren fikk varslet politiet. Mannen ble anholdt, men hevdet at han var SS-mann så ingen kunne gjøre ham noe. Han ble anholdt, men senere sloppet ut. Saken forfølges videre. SS-mannen har altså vært på stedet før brannvesenet og politiet kom til brannen. Dette skulle være et nytt bevis på at brannen er påsatt av provokatører.

vVv

Under brannen etter eksplosjonene i Filipstad 19/12 ble der begått endel tyverier. En sivil brannvakt knep en hirdfører i tyveri av endel ringer og andre smykker han hadde vært oppe i en leilighet og stjålet.

vVv

Lørdag kveld 22/1 ringte en mann til "fylkesmann" Hans S. Jacobsen på Moss og sa at det i løpet av natten ville bli forøvet et attentat på Østfoldbanen. Statspolitiet ble varslet og ekstratog ble sendt fra Oslo med politi. Det hendte ingenting, men denslags meldinger bidrar selvsagt til å gjøre NS-folkene dobbelt nervøse.

vVv

Elias Fegersten, født Olsen, som er en venn av Quisling gjennom sitt ekteskap bl.a., er som kjent stukket av til Sverige. Han har underslått over 300.000 kr. i Grossistforbundet som han ledet i NS ånd. Hans

disposisjoner vedr. sine egne ting foretok han så klosset at tyskerne fant listene over innbo og løsøre som var fordelt rundt om. Malerier og sølvtøy etc. er bragt tilrette og Quisling har tatt seg av det for sin venn. Han har også fått stoppet saken for vennen. Fegerstens brødre som var arrestert sammen med endel venner er sloppet ut. Huset til Fegersten i Holmenvn. 5 ville quislingene ta, men det tok tyskerne rett for nesen på dem.

vVv

Quisling føler seg ikke så sikker lenger på sitt millionslott Gimle etter eksplosjonsulykken i Filipstad 19/12. Han har beslaglagt professor Boses villa Solstua på Voksenlia. Man venter at han skal flytte inn snart med hoff og stab.

vVv

Disponent Fjeld Fretheim i William Schmidt ltd. på Karl Johan er stornasist. I det siste har han slått seg på ganske andre varer enn skjorter og underbukser. Han er blitt NS's store mann i grønnsaker, løk, vin og andre ting han aldri har drevet med før. Det er unødvendig å opplyse at mannen tjener store penger på denne nye slags "manufaktur".

vVv

Quisling har nedsatt et utvalg til "å utrede spørsmålet om ordning av et riksutskrivingsvesen". Formann er fylkesfører Balke.

vVv

NS har noen merkelige begreper om rett og rettferdighet. 13. september kjørte de to NS-folk forpakter Nikolai Gammelsrød, Teisen gård og kjøpmann Torvald Løken ned en mann i fylla. Det skjedde på Strømsveien etter en rangel som endte på det tyske kasino i Wergelandsveien 5. Da bilbøllene forstod hva de hadde gjort kjørte de tilbake men oppdaget at politiet var kommet til og kjørte derfor avsted så fort som mulig. Senere ble de arrestert og siktet for forsetlig drap. Saken er imidlertid nå endt med en bot på 200 kroner.

Fra Ballangen foreligger også en graverende sak. Der brøt statspolitiet inn flere steder og stjal rasjonerte varer. Senere arresterte de noen uskyldige og tvang dem under pinsler til å tilstå tyverier de ikke hadde begått. Dette kom myndighetene for øre og dommerfullmektigen på stedet tok affære. Det skulle han imidlertid ikke ha gjort. Politiet troppet opp i retten og beslagla sakens dokumenter og samtidig kom der telegrafisk arrestordre på dommerfullmektigen fra Oslo. Han dro uoppholdelig til Sverige.

vVv

Nå er det også forbud mot å bære mannsjetknapper med norske flagg. En Oslomann som satt på toget fra Porsgrunn forleden ble tiltalt av en fyr som presenterte politiskilt. Han hadde bemerket at ingeniøren bar norske flagg på sine mansjettknapper og måtte be ham bli med på nr. 19 når toget kom til byen. Der ble det først avholdt forhør, og da ingeniøren kunne fortelle at han hadde hatt mansjettknappene også før den nye tid slapp han fri. Men knappene ble arrestert.

vVv

Det er risikabelt for Lillestrømungdommen å spasere på jernbaneperrongen når toget kommer. Det ble forleden arrangert innfangning av alle unge gutter som gikk på perrongen uten å være reisende og de ble ilagt ekstra jernbanevakt.

vVv

Jentehirden skal nå endelig anbringes der de kan gjøre sin herre og mester de største tjenester. De skal delvis opplæres til tjeneste ved centralbord og i den forbindelse pålegges det større firmaer i Oslo å

oppta dem ved sine centralbord. En ny form for spionasjetjeneste.

vVv

Felix Andersen, den nazistiske brannsjef i Akers brannvesen er en udelt komisk foreteelse. Da brannene etter eksplosjonen 19/12. raste som verst i Munkedamsveien og mannskaper fra Oslo og Akers brannvesen utførte et heltemodig slukningsarbeide gjemte "majoren" fra fronten seg i kjelleren. Da det imidlertid senere både fra norsk og tysk side ble offentliggjort rosende uttalelser om brannvesenets innsats, skynte Felix Andersen seg å rykke opp på siden av brannsjef Hagen. Og han arrangerte en stor fest for sine brannmenn hvor det ble sunget en vise om den tapre Andersen med melodi "Napoleon med sin hær". I sin festtale var "majoren" imidlertid så uheldig å røpe sitt komplette ukjennskap til det som var skjedd 19. desember. Han fortalte nemlig at hans folk hadde hatt slukningsarbeide ved Bananmodneriet nede på Filipstad. På dette sted arbeidet ikke en norsk brannmann. Brannvesenet arbeidet i Munkedamsveien og de andre gater hvor husene var antent og ute på vannet, men ikke på bryggen.

vVv

Som telegrammene har meldt har Quisling vært en tur hos Hitler i et ganske merkelig selskap. Sammen med ham reiste nemlig hans minister med spesielle oppdrag, den gamle storsvindler Alf Whist, foruten Fuglesang og politiminister Lie. Turen som har tatt et par dager endte på Fornebo flyveplass 24. januar kl. 15 og Quisling var etter billedene å dømme meget smilende ved ankomsten. I Oslo verserer allerede fra ankomstdagen det rykte at Berlinbesøket står i forbindelse med viktige forandringer i regjeringen og styresettet i forbindelse med feiringen av 1. februar, årsdagen for Quislings utnevnelse til "ministerpresident". Allerede for to år siden var jo Quisling lovet å bli statschef, rikshøvding, men ble snytt. Nå skal han derimot opphøyes , og Whist, mannen som helt har skjøvet Hagelin tilside skal bli statsminister. Forfremmelsen av Whist forundrer kanskje enkelte uinnvidde som ikke er mer ajour enn at de vet at han for bare få uker siden holdt på å bli fratatt alle sine tillitshverv og sitt medlemskap i partiet. Om det foreligger det brev fra innenriksråd Dahl. Men de som vet bedre, vet at Whist forærte 650.000 kroner som bestikkelsespenger til den unge SS-Obersturmbannführer Neumann for å bli en mektig mann. Og Neumann greide det fordi Neumann er en av Hitlers protesjeer og i sin egenskap av nazipartiets høyeste tillitsmann i Norge og leder av den såkalte Einsatzstab er Quislings nærmeste tyske overordnede. Formentlig kan så herr Neumann som millionær i norske penger forlate det Norge som i sin tid bespiste ham som tysk krigsbarn. Men det som interesserer mer enn disse opplysninger er : hva skal videre skje omkring 1. februar og hvilke forpliktelser har Quisling inngått på det norske folks vegne for å realisere den "felles kampånd" det tales om i meldingen fra Hitlers hovedkvarter. Man gjetter på at Quisling vil la Whist sette i kraft det såkalte næringsting av alle faglige organisasjoner på det økonomiske livs område. Fra 25. september ifjor har man det såkalte kulturting og etter konstitueringen av næringstinget kan så rikstinget sammenkalles, eventuelt i stortingssalen. Til gjengjeld for dette skal tyskerne naturligvis ha øket innsats fra norsk side og det ligger da nær å tenke at Quisling f.eks. vil mobilisere arbeidstjenesten til fronten. I alle tilfelle venter det sikkert nye jobsposter for det norske folk.

vVv